

Souhrn

Faktory určující druhovou diverzitu a složení vegetace v příměstské krajině

V popředí zájmu studia vegetace jsou zpravidla přírodně cenná území s relativně nízkým působením člověka. Naopak krajina silně ovlivněná a pozměněná člověkem bývá při výzkumu vegetace opomíjena. Předkládaná diplomová práce se věnuje studiu vegetace v příměstské krajině na příkladu území u města Kladna. Cílem práce je jednak popsat diverzitu a druhové složení této vegetace, jednak analyzovat vliv abiotických faktorů a struktury krajiny na ni a prozkoumat vlastnosti rostlin v příměstské krajině.

Základními daty pro tuto práci jsou fytoecologické snímky (5×5 m), které jsem zaznamenala v pravidelné síti bodů na území o rozloze $2,5 \times 1,8$ km. Údaje o abiotických faktorech (sklon, potenciální přímá radiace, geologický podklad) a o struktuře krajiny (vzdálenost snímku k nejbližší cestě/sídlu/jinému typu porostu) jsem získala z digitálních podkladů v prostředí GIS. Informace o vlastnostech rostlinných druhů jsem čerpala z databází a literatury. Statistické zpracování jsem provedla pro 4 soubory dat: všechny snímky, polní snímky, lesní snímky a nelesní nepolní snímky. Diverzitu vegetace jsem zhodnotila základními statistikami a grafy (*rarefaction*, Shannonův a Simpsonův index, vyrovnanost, *rank-abundance* křivka) a také jsem klasifikovala nelesní vegetaci. Vliv abiotických faktorů a struktury krajiny na diverzitu jsem testovala regresními analýzami na úrovni druhů, čeledí a vyrovnanosti snímků. Závislost mezi druhovým složením a faktory jsem hledala pomocí mnohorozměrných analýz. Vlastnosti rostlin jsem zhodnotila sloupcovými grafy a také jsem analyzovala jejich korelaci se *species scores* z mnohorozměrných analýz.

V území jsem pozorovala 387 taxonů cévnatých rostlin náležících do 69 čeledí. Nejméně druhů se vykytuje na polích, největší diverzitu mají nepolní nelesní stanoviště jako jsou ruderalní plochy a suché trávníky. Více jak polovina druhů (58 %) byla nalezena pouze na 1–5 snímcích. Zachycený vegetační gradient je poměrně dlouhý od lesů přes křoviny, trávníky, různou ruderalní vegetaci až po pole. Nelesní vegetace byla zařazena do 41 asociací patřících do 10 tříd. Nejhojnější asociací je *Veronicetum hederifolio-triphylli* Slavnič 1951. Nejhojnějšími druhy v území jsou fanerofyty, terofyty, C a R strategové a druhy vázané na živinami bohatá stanoviště. Nejvýznamnějším faktorem určujícím diverzitu a druhové složení vegetace v území je typ porostu. Pro diverzitu je také důležitá vzdálenost snímku k jinému typu porostu – čím blíže ke hranici typů porostů, tím větší diverzita. Druhové složení je ovlivňováno všemi testovanými faktory.

Závěrem lze říci, že diverzita druhů i vegetačních typů v příměstské krajině je poměrně značná. Druhová diverzita a složení vegetace v příměstské krajině jsou především určeny činností člověka, ze které vychází struktura krajiny. Abiotické faktory hrají menší, ale nezanedbatelnou roli.